

Rekenkamer

ROTTERDAM

EMBARGO tot vrijdag 2 december 2011, 11:00 uur

PERSBERICHT

Rotterdam, 1 december 2011

Veel maatregelen sociale veiligheid openbaar vervoer niet even effectief genoeg

De Stadsregio Rotterdam verstrekt jaarlijks ongeveer € 35 miljoen aan de RET om de sociale veiligheid in het openbaar vervoer te verbeteren. Hiertoe zet de RET verschillende instrumenten in, zoals controleteams, conducteurs, een gesloten instapregime voor de metro en camera's. De laatste twee maatregelen zijn voor de sociale veiligheid effectiever gebleken dan de inzet van controleurs en conducteurs. Dit schrijft de Rekenkamer Rotterdam in haar rapport 'veilig op weg. effecten stadsregionaal beleid op sociale veiligheid openbaar vervoer.'. Dit onderzoek heeft zij op verzoek van de stadsregio verricht.

De Stadsregio Rotterdam is concessieverlener voor het openbaar vervoer in de regio Rotterdam. In die hoedanigheid is zij verantwoordelijk voor het beleid ten aanzien van de sociale veiligheid in tram, bus en metro. Het doel is om de subjectieve veiligheid van reizigers (grotere veiligheidsgevoelens) te doen stijgen, alsook de objectieve veiligheid (minder geregistreerde incidenten). De stadsregio stelt aan de RET jaarlijks ongeveer € 35 mln voor de uitvoering van diverse maatregelen ter beschikking.

Lang niet alle maatregelen zijn even kosteneffectief gebleken. Zo is het onwaarschijnlijk dat de inzet van controleteams (€ 14 mln) positieve effecten heeft op de sociale veiligheid. Wel draagt de inzet van één conducteur per tram (ook € 14 mln) waarschijnlijk bij aan de reizigerswaardering op bepaalde lijnen, maar het algemene waarderingscijfer is sinds 2006 goeddeels op hetzelfde niveau gebleven. Voor 2010 had de stadsregio een stijging als doel gesteld.

De tourniquets op de metrostations (jaarlijks onderhoud € 3,8 mln) zijn wat betreft het aantal incidenten effectief gebleken. Het aantal incidenten in de metro is sinds de plaatsing ervan sterk gedaald. Van de camera's op de stations gaat wat betreft het aantal incidenten een preventieve werking uit. In totaal wordt € 2,5 mln (39 fte) besteed aan het live uitlezen van de camera's. Voor een preventieve werking hoeven echter niet alle camera's live te worden uitgekeken.

Controleteams en conducteurs in de tram hebben overigens wel een gunstig effect op het zwartrijden. De gemaakte kosten (€ 28 mln) zijn echter groter dan de daaruit voortvloeiende (in)directe baten, zoals de opbrengsten van processen-verbaal (€ 1,5 mln) en toegenomen kaartverkoop (voor de tram naar schatting maximaal € 4,2 mln).

Het grootste deel van deze baten komt ten gunste van de exploitatie van de RET, terwijl de gemaakte kosten volledig uit de bijdrage voor sociale veiligheid worden gedekt. Indien de baten volledig met deze bijdrage zouden zijn verrekend, dan had de stadsregio over 2010 ruim € 5 mln minder hoeven bij te dragen aan de sociale veiligheid.

In haar rapport beveelt de rekenkamer onder meer aan om de huidige inzet van de conducteurs en controleteams te heroverwegen. Ook wordt aanbevolen de omvang van de capaciteit om camera's uit te lezen, te heroverwegen. Verder beveelt de rekenkamer aan om de kosten van conducteurs en controleurs niet uit het budget sociale veiligheid te bekostigen. In zijn reactie zegt het dagelijks bestuur van de stadsregio alle aanbevelingen te omarmen.